

TARN TK polgaş
Profes Táp cöyleli-
nin organý

„Şen“ solunga pizideriniň erttee:
Xuuzunda pizidikcilerge:
1 cýlda . . . 5 a.— 3 ajdan kudu
6 ajda . . . 3 a.— pizidişkin
3 ajda . . . 1 a.—80 albas

Solun pizidder erler: Táp xarizaa kontoru, oon
kadee salaablar polgaş poştacelarga pizider.
Albas polgaş yletpyr
cerleringe
1 cýlda . . . 8 akça
6 ajda . . . 5 akça
„Şen“ solun redaksaznyň adrezi: Kyzyl-xooraj,
Revolus joly. Şetinkin kudumcuzy pazyň № 2.

1936 cýldyň
sentaer 30 xynynde
sreda № 76 (577)

1936 cýldyň 9 ajnyň 26-da ARN TK-ga Arattyn revolustuq şeriiniň iştinden picce targalar şkolazyň toozup yngen komandirleri es Toka polgaş nam, cazaqtyň paaştynsýlar xyleep algan.

Uk uzurazyşkynnyň ertken curumu polza, picce targalarga ajttarýqlar salgýlaan polgaş picce targalar ajttarýqlar salgan.

Myn ajttarýqlardan ap kœerge, picce targalar cangys cýl iştinde œerenze-taa pilişkini koncuq cedişkiniň polganyň kœrgysken.

Cizeeleerge, Arattyn revolustuq şeriiniň kol sorulgazy polgaş taş-tykky kapitalistýq curttarnyň şeriiniň sorulgalary, paza olarnyň kol ылгавыгныň tugajynda-taa, TAR-nyň iştikki polituinin talazy-pile-taa ajttarýqlaryň koncuq to-dargaj polgaş şen-pile xarýblar turdular.

Myn xyleep albyşkynga ešter Toka, Xapok-cap, Sengizik, Pazyr-sat, Poriakak suqlar paj-yr cedirgileen.

Anaa eš Tokanyň cugaalaany:

Ešter! Uluq, picce targalar slerge, ARN TK prezidiymynyn mur-nundan polgaş mýnda oluruşpaj-yn pargan ešter Cyymit-taz, Xemcik-ool, Pajyr, Ojdur suq-larnyň murnundan œeryşkylyq

iziq pajyr cedirejini! (tinmittiq adyş caskaan).

Pistin Arattyn revolustuq şeriiniň cedişkini karacangys po-ewes, moon-taa œske cedişkini-bis xej, en ыlangýja 1924 cýlda Xemcikke yngen yjmeezinni revolustuq şeriqler pargaş paskan, 1930-32 cýldarda-taa poop tur-gan samýnnaryň paza-la revol-ustuq şeriqler paskan polgaj.

Pistin Tъваныň şeri eske curt-targa tœmejler kœerge ewes-pic-ce polza-taa, pistin şeribistini kыş talazy polgaş pilişkin talazy-pile ap kœerge koncuq œry.

SSRE polgaş MAR-pile pistin xa-tunmannyň najaraldyq xarý-zaazy koncuq xany. Ol tugajyň kým-taa cœccyp şadabas.

Pistin şeribis picce-taa polza, telegejnin xej milion arat mas-sazýnga tuza cedirer sorulgalýq, en ыlangýja MAR-nyň tuskaj to-gunnaa pot ergezinge coldak xajlyq, şertteger izinniň japon-nuň imperialisleri xaldap kelze tuzalazy sorulgalýq-pis.

Ergim picce targalar s'ler pol-za, cangys cýldyň iştinde cedip algan cedişkinin uluq tur, cýl teerge, tyyn caa pizik pilbes ul-us am piziktik poop, tyyn caa erttem cok ulus am erttemniq poop, tyyn caa şeriiniň pajdaly pilbes ulus am picce targalar

poop, tyyn caa kizee surgadyr turgaş, am ertten targa tuzaaldyq poop ulus surgaar tep turar cor-uk polza, koncuq uluq cediş-kin tur.

Ergim targalar slerge meen ideger kaarm polza, po cedip algan cedişkinin am-taa ulam kalbitip corudunar, şeriiniň teknik pilişkinin am-taa kœ-dyryner, am-na erttemniq poop aldyşs teeş xoolurgap olurup polbas, erttemniq tazynga cedir œerenir tep, cok erttemge cedip œerenir tep cybe polza koncuq perge.

Ergim targalar slernin cyq-le karaanar aştur olurur tur-sler, cizeeleerge: suqga xemeleer teen polza, cyq-le xemener tumcuu suqda kirgen, œskezi kurgaş cer-de turgan ыkşas tur. Mýndyqnyň teleezinde, œerenir coruk koncuq cugula tur ewes-pe.

Caa škola tooskan picce tar-galar polgaş olarny œeredip tur-gan paaştynsý komandirler paza revolustuq şeriiniň paaştynsý-lar ešter Sengizik, Şooma tel-gerezini!

Arattyn revolustuq namý tel-gerezini!

Pygy telegejnin tarlatkan an-gyzyň cyree—eš Stalin telger-ezin!

Medeelekci M. K.

1936 c. 9 a. 25 x. Kyzyl-xooraj.
Ešter revolustuq şeriqler, komandirler!

Po xyn polza, TAR-nyň şeriiniň tœegyzynde kœstyp kœrœen pajyrlansýq xyny poop turar tur, cyge teer polza, Ş-riiniň picce targa şkolazyndan 26 picce targalar, pir tugajynda-la politik-piliqliq, pizik-piliqliq, kulturlyq polgaş şeriiniň teknik piliqliq, pottarynyň kaadry picce targalaryň undyryp ap turar tur.

TAR polza, Uluq Oктаar revoluzu polgaş Uluq Sovet Sosia-listýq Respubliktyň xa-tunmanny iziq tuzal-mcsz-pile 15 cýldyň turguzunda tuskaj xamaaryşpazyň pýzkytyr, naşional kultur pol-baazyralyň, ulustun azy-agýjnyň kol adyş polur mal azy-agýj-nyň saýzýradýr, oon-taa œske sanap cetpes uluq cedişkininisti tynner eriken-pis. Am udabas polur tep turar ARN 10 tugaar Uluq xuraly xamýk cedişkinin tynner, moon songaar moon-taa arttyk uluq cedişkin cedip ap, surgunul programywy ekki corudup, şeriiniň kadýq cýrumun pýzýq tudup ukup alýr uzur-luq-pis.

TAR ARŞ polza, Uluq Sovetlin Kyzyl-şeriiniň cizeen ap œ-erenip, podunun tarynsý polit. peletkelin polgaş kulturun pýzýdyr œerenip kelgen. Cagy surgunul polgaş coakta caa ertken manevir surgunuldarny polza, koncuq ekki tep temdek algan.

ARŞ polza, cazaq, namnyň paaştalgazy-pile, oon ыnak şyn udurttukular ešter TOKA, CYRMIT-TAZB olarnyň paaştalgazy-pile TAR-nyň arat conu koncuq uluq cedişkinge cedip ap turar, moon-pile kadý ARŞ podunun sorulgazyň kyyssedip, pergen p'an programny kyyssedip, erttem cogun cok kылыр, arat connun uluq şkolazy poop şadap turar.

Po 26 picce targalar polza, şeriiniň şkolazyndan œeredip yn-dyrgen targa kaadrylar polur tur. Olar polza, kazan-taa curttun kadýq-taa azy-agýjny kылырга pelen ulus polur uzurluq tur.

Şkola toozup yngen picce targalarga tuzaarm polza, po caa kылыртýр kelgen arat şeriqlerge şkoladan pilip algan piliinini periner!

Caa arat şeriqlerge tuzaarm polza, Kattsýkan polkanyň nam, areve organizastaryň tolgandy mobilizastanyr algaş komandirlernin cizeen ap, şkolaga ekki œerenip, şeriiniň kadýq cýrumun tudup œereniner!

ARŞ-tyň 1 tugaar škola tooskan picce targalar telgerezini! Arat massany manlaj—ARN, oon udurtukcuzy—eš TOKA telgerezini!

TAR cazaq, oon udurtukcuzy—eš CYRMIT-TAZB telgerezini! SSRE-nin Oran Kamgalalanyň komissary, Sovet Ebielinin marşaly eš VOROŠILOF telgerezini!

Pygy telegejnin arat connun ыnak paşkыz—eš STALIN telgerezini!

Polkanyň komandir-komissary Şooma.
Ştap targazy Picce-ool.

Elegeste „Toka“ kyrekonom-nun kysky taraa azaar albyşkyn-nya tetkimce kœrgyzer azyly yr-gylcylep turar, cýl teerge, Tand kœzuunun Mezegej, Kœk-pulun sumularnyň arat conundan 70 azyq kizini nam kozkomunun targazy eš Konzan-xaaj podu-pile paaştap algaş kelgeş, 27 toon taraa pastýrýр perdi, paza myn kozuun Eleges sumuzun-dan 40 azyq kizini areve koz-kom targazy eš Picce-ool paaş-tap algaş kelgeş, 18 toon taraa pastýrýр pergeş paa rdy.

Cangys po-taa ewes, myn ko-zuunnuň arat conu tarýga-taa œyjnde, azaar albyşkyn-taa œjyn-de 10 20-zi-pile cedip kelgeş tu-zalamcs kœrgyskeni san cok.

Moon angý Kyzyl-xoorajnyň pošta, xooraj cagyrgazyň paza

OKŞC transport—mýndýq kolek-tifterden 9 ajnyň 19-ta taraa pas-tyranyga tuzalazyр-pile 74 klai kelgen, olar iji angý ystyp algaş kыlgan azyly polza, Kancýr-ool paaştan pelyk uluzu 15-le toon-nu, Seden paaştan pelyk cyq-le 7 toonnu, kattsýkş 22-le toon taraa pastýrgan.

Po polza, 9 ajnyň 12-de kel-gen kolektifterden tora polgan, olar pottarynyň tuzalazyр teen sorulgazyň organizas cok azyl-daany-pile koncuq xoomaj pol-gan tur.

Moon songaar tekimce kœ-gyzer azyldy ulam cugulaga kœr-geş, kyrekonomun taraa pastýr-lygazy ertte toozaryga idiq perzin tep kылыrdym.

M. Torzu.

P/c. 9 ajnyň 24 xynynde, Kyzyl-xoorajnyň cruttakcs xereezen-neriniň kulturauur tugajynda kon-cuq solun xuraly poldu.

Myn xuralga, Kultur jaamýz-nyň saýdy eš T. Sedip-oolan iletkel kыlgan. Eš Sedip-ool po-dunun iletkelinge, kizi tœelget-tennin palar pydylyk şaqda kandyq-taa kultur cok coraany-dan tura polgaş oon soonda tel-egej kылырга erttem piziktin yn-yp kelgen tœegyzynden tura, ci-zeeleerge, ynnyn pizii, xewirnin pizii, curuktun pizii, kizi polza kizi, kuş polza kuş kыldýr cybe-nin xewirin curup coraan piziin-den tura polgaş piziktin polbaa-zyrap kelgenin, oon azyk-tuza-zyr pir-piree cokka cugaalaş, oon-pile xolbaştyr kizinin aryq-siliq coruuru cyge xerek polur tep cybeni todargajy-pile cugaa-lads.

Şaanda Tъваныň xereezenneri erge şelee, erttem kultur cok coraas, revolustun accsz-pile el-een uluq cedişkinin polganyň paza pir-piree cokka cugaalady. Cizee: tep Kyzyl-xoorajda polgaş kœdee kozuun, sumularda nam, cazaqny kandyq-taa uluq-picce albasny kылыр, uruq-taryn jas-laga azyradýр turar polgaş emci-sestra, akuşerka tep emcinin ertteminde œerenip algan, eleen xej xereezennar arat conga tuza-zyr cedirip turar. bndýq-taa pol-za, po xire cыргaldыq amýdral-dыq xostuq şeleen revolustu er-gezin ulam şyn cœy-pile azyq-lary camdyk ešternin iştinde cet-pes:

a) Tъваныň 20 cýl polur ojun-da pygy ergeliq arat con pizikti ortumaktan œry pilip, pizik yzyktyň tyrymyn, cogaaldыn tur-guzauun, oon-taa œske cyyliderin ekkizi-pile œœeren turar tep, pistin murnubusta uluq sorulga-par. Am tep xoorajda curttakcs camdyk ešternin arazynda pizik pilbes coruk am-taa par polgaş koşkak tur.

b) Tep xoorajda curttap turar xereezennernin camdyz 1-2 uruq-tarynga şyldap algaş azy kыlas, xuralga, cyzyn-paazyň kicceelge kelbes tur. bndýq xire-

zinde-le olurup turgan oran-sa-vazyň aryqlabas, ajak-xamýzýn cuqwas, pottary cunar pazynga cunmas polur tur.

Ystunde picce cizekterni cok kылырга cyny kыla coguor teer-ge, cynyn-taa murnunda nitti erttemniň şkolalaryga paza nam-nin cырыдыşkыn kicceelderinge pir-taa şak minut yspejin œerenir. Ol œerenirde uruqluq xereezennar uruqlaryn jaslaga saşыр kaar. Oon ыnaj xej nittinin cyzyn-paazyň azylynga idepkejliq kirziri-pile kadý cangys kadý olurgan ezinin xolun manap olurajyn, şalyndyq azyga kirip azyldaary pottarynga koncuq ekki polur tur.

Pir ewes polit. pilişis, erttem kulturubustu kœdyryp, ыlangýja yndezin pizibisti 100% œœenti-rilisti kыspas polubussa, pydyly-lyk cансылыстан polgaş lama, xamnyň mege suritalyn, paza feo-dal-teokrat idegetternin tazylyn tura tarylýр cok kылырга perge polur teleede, pistin xereezennar po tugajynda ekki kызыр œerenir uzurluq.

Myn kezee polgan xuraldy koncuq-la sonurgady. Şak-mýndýq tus tus cyyliderin tugaj-yn pistin tep tassýk targazy eš Seren-tajlylyr cugaa pajdaldыq erttirip turar polza, pistin xooraj xereezennernin pygy polbaazyr-aly ulgadyр, kœdee xereezennerni polbaazyradýrda tœgym tuza po-lur tur.

Cizeeleerge: ulus-tœerenin top-cu tœegyzy, kyrynenia turguzuu, şazyň cydylygenin paaştaj ynyр kelgeni, oon mege suritaaly-pile temissel, paza anaa cydyylerni cyge xorubas cybel tep cybeni polgaş burzuasly erttemdenneri-nin mege suritaalyň şynny tъ-вар tugajynda Marks—Leninniň şincilel ugaanyň erttem pygy-dezinin topcu tœegyzyr pir ajnyň iştinde 2-den ewes ewesiletkedip perip turar koncuq ideger tur-men. Oon œske-taa cyylider xej polgaj.

TTK paaşlaar cerinin sekreteri xereezen Tolbaakkaj.

Xereezennar! Kezeekki cырыдыşkыn kicce-linge yzyk cok parýр turgaş, paza oran pazyndy-arga xalas şak erttirbejin œœerenip turgaş, ert-tem piliinini œry tepsidiner.

Picce targalar surgunulun toos-kan tugajynda 9 ajnyň 25-tin ke-zeezinde Arattyn revolustuq şeri-inin pajyrlыq xuraly polgan.

Ol xuralga Toka, Polat pa-aşlaas nam, cazaqny kezigynneri polgaş TAR-da SSRE-nin Pyryn ergeliq teleezi eš Malkof, oon sekreteri Tanjef suqlar pargan.

Şeriiniň paaştynsý eš Şooma pajyrlыq xuraldy azytkas, onzal-ar cugaalaany polza: „Arattyn re-volustuq şeri kaadryny cyq-le podunga peletker ap turar ewes, ulustun azy-agýjynga ewes ew-esti peletker perip turar. Cyl tize: ARN TK-ga 1 kizi, Cazaq cerin-ge 1 kizi, Profes tep cœylelinge 2 kizi, Kulminge 4, Tъva tep ko-opka 20 kizi, şaqdaaga 21 kizi, transportka 20 kizi pergen pol-gaş kœdee-ce 34 kizi undyrgen, KUTV-ce 5 kizi, Teedi-yde-ce 17 kizi coruktan. Polarnyň iştinde pizik pilbes kizi cok* tep cuga-alaa.

Oon tarazy-pile şeriqler So-dunam, Padyn-œzej, Parcsýn suqlar ešter Toka, Cyymit-taz, Malkof olarga cecceker tutkan.

Ekki œœerenen Kазып-ool, Myrzejik, Torzu, Sodunam, Şembyl, Cыzzaa, Picce-ool, Pa-dыn-œzej olarny karmaan şak-lary-pile şaппaan.

Xural soonda najyrlыq şajlalga polgan. Anaa cybe cugaalaan şer-iqler, şeriqler keep œœerenen tu-gajyn cugaalaas, ešter Toka, Cy-mit-taz, Xemcik-ool olar tel-gerezini!—tep uraalap turdular.

Arattyn revolustuq şerii Tъva arat respubliktyň şynsý kamgalaksz myn.

Көр-сөөкте нам кезигинеринин, малынын азын

Рабан-хемтик козуунунун Көр-сөөк сумунда намнын 12 тугаар ууру, ARN козкомунун хун пугу айттышкын паасталгазын жозугаар подунун кезигинеринин ортузунга мал азынын тугаа-да табыл-массабыз табыл-га азын ургылыс корудуп келген, маңаа 1934 сыдан peer мал азынын озуушкынун сан-пале кө-ерге:

Мал ады	1934 с.	1935 с.	1936 с.
Инек мал	973	1172	1488
Сыгы мал	367	376	388
Хой мал	1581	2720	3598
Өшкү мал	1005	1878	1893

Каттышкаш 3926 6146 7365

Устынде санын 34 сыл-пале 36 сыга теннеерге, пугу малдын паазы 18,75% ескен турар. Мо-он ар көерге, мал паазын өстыр-ер талы-пале елеен улуу цедил-гелик полган тур. Моон-пале ка-

ды малды сылы кааа-пале хан-дыр турар паза-ла сыл пугыде өзүр немезип турарын көерге:

Кааа-пале сылы	1934 с.	1935 с.	1936 с.
Экки сылы кааа	63	88	111
Ортумак кааа	22	31	43
Адак кааа	19	31	42

Каттышкаш 104 150 196

Сиген, тараа талы-пале: 1934 сыда 1920 пуут сигенни, 86 га тараалык турган полза, 1936 сы-да 4893 пуут сигенни; 113 га тараалык апарган.

Устынде айткан санныр шупту-ла цедилге-це тепсеен турар тур. Ол хире цедилгелик пил тееш ам та-бынзыр олурп албайн, малдын азырал цеминге пoldunar арга хемцеqlerini ам-таа мунуку-зундан улам артык таныш кор-уткаш, ам келир сылы moon-таа артык цедилгелик тураалынар.

Уур секретери Пажыр-оол.

Төөгүлүк революс унур, тегу пегим адырган

Er podum elegize,
Ekki aadym arg-za,
Idik uldunu elegize,
Ezengi ydy ciilgize,
Ezergektin kargystyn
Ereederin koryp,
Ekki xynyn caryn-taa
Ekki cennin amdaryn-taa
— pilbejin cordum.

Kara paazym agargyza,
Kadyk soegym irigize,
Kyl leenin kalyr,
Kadyk cemei tuturup,
Kulugurnun kargystyn
Kurgaql xolunga tuturup,
Kaan xynyn caryn-taa
Kargydan adaryn-taa
— pilbejin cordum.

Po cyge yndyk tize
Podum-taa eves
Podumnun tajylymyn
Poostalar coraany ol.

Kancangas yndyk tize
Karcangas mende eves,
Kargystarnyn feodalarnyn
Karaam tuqlar coraany ol.

Tөөredir megelepi-saan
Tengy edilep corunda
Tөөgүлүк революс унур
Tengy pегim адырган.
Yndezinnin revolyzunun

Ynur ooskyp kelgeni-pile
Er podum amyrar
Ekki amyrar keldim—
Koryp korbeen cyvem koryp,
Xoqlar korbeen xoom xoqlar,
Cyrgar korbeen cyrgal cyrgar
Cyryk caagaj saqda keldim.

Pilip korbeen cyvem pilip,
Pizip korbeen pizim pizip,
Kedip korbeen xelim kedip,
Xerttes todur curttap keldim.

Saap korbeen saany saap,
Saktyr korbeen sagzym saktyr,
Azyrar korbeen maly amzyrar,
Amyr tajyn curttap keldim.

Kincinin xilincee ystyp,
Kizinin curttaar tajylyzyp,
Oran curttun kamgalaarda
Orlan sova ool poldum.

Ol saqda mo'ceenner
On peitin ojunda
Olurar cerin tьppajyn
Ongaar-teskeer sojup turgan.

Amgylan caagaj polganda
Am-na cuny kalyk-pis,
Aly paar teen oruk-ce
Acannadyp orgaj-pis.

Tөөeen cogaatkan Samagaldaj-
da—K. ERENCIN.
Turguzun taarystyp, nemep
kazyr kыlgan—XÖBENMEJ.

Еш Ангьрбаннн тузаламсыз

Moskva-xoorajga CUKU sur-
guulun tooskaj kelgen, am podu
kyrsklatyn ergelkezi es Angy-
ban, pistin Uluq-xem kozuunun-
da ege cada skolazynn oorenik-
cileringe podunun ekki turazy-
pile 20 akja orttektiq mandalin
(toşpuluur) tuzalap pergenin sko-
la ceri xyleep algaş, eştin podun-
ga pajyr cedirdis.

Şkola paşkylar M. Kөk-ool.
M. Maritaş.

Корунун азынга тузалаз турлар

Kызыл-mazalyk-xoorajda nam,
areve yyrlerin kезигинери po
sydan 9 ajyn 20-de (1-ştanar
xynde) 33 kizi kozkooptu 4 ga
sulazyn ol-la xyn tögerezin kezip
perdisis.

Po ыkşas tekimce aзын ть-
тань хыnnepni xalas tьpajyn co-
rudup aзыqlar-pis.

Mizit torzu.
Cimit-torzu.

Polvaazyn emci tьnm aldy

36 sydan 8 ajyn 31 xynyn-
de xolumdan şisikly yngeş, oon
koldum adaradan ызыр aзыaş,
xөreem cartty-pile ызыр, tьn kы-
nda appargaj, Kызыл emcizi-
nin ceringe 9 ajyn 2 xynynde
keze tyne keldim. Ol keliringe,
emci toraana cыttyp алган.

Oon emci Buzotof şincip em-
neeş, tьnm aldy. Emcee en pa-
aştaj kelgeş, iji xonukta pilinmes
turgan tur-men. Am kan poop
ekkireş, alym-ce xap cana per-
dim. Polvaazyn emcinin aзыk-tu-
zaz mьndyk koncuq cybe tur.
Emci eves polza, men xөkkuj-
de cyu poor, toraana ынаан.

UXK Iji-tal sumuzunun
targaz polgaş Ulustun
Picce xuralyn
kezigyny Arakcaa.

Тыстаны хуну культур массалык оюн-пале ertirdibis

Kызыл-xoorajda kattyşkan xol-
uşkak şkolany xamık oorenik-
cileri, po sydan 9 ajyn 27-de
тыстаны хыnde paşkylar-pile ka-
dy 162 surguul Kызыл-xoorajyn
adaanda Tonmas-kara suqda jar-
marka şelynge paşyr 3 şakka ce-
dir koncuq solun kulturluq oюн-
naryn kыlr turdubus.

Анаа паргаş кыган оюн-
naryn:

1. Paşkylar Picce ool, Tolgar-
ool paaştaş 32 mege xyreştir-
en, oon iştinden Xorluq-ool şy-
qgen polgaş Şini-pajyr yzyrleş-
ken. 32 kizini iştinden 8 kizini
saazyn karandaş polgaş nom ter-
ter-pile şannaan.

2. Xol pөmьyynun 10 koman-
dy ojnaan, oon iştinden 3 kom-
aandy şannaan, olaryn ojnar
turar omak-xoqluq erezi kon-
cuq polgan, ыlangja paşkьvş
Xojlakkaany ojnar turar ma-
galy-la poldu.

3. 20 kiziliq xьldyk muzuk
oюн tarag-ce cedir janzy-pyry
solun ыларын ыладыр turdu.

4. Oorenikciler-pile paşkylar
kattyşyp algaş nasionaldyn xooc-
cun „askak-kadaj“ tep ojnu pol-
gaş caa şaqyn-taa janzy-pyry
ojunnaryn ojnar turdubus.

Po xynyn poop turganyn кө-
erге, omak-xөktyq kajgamcyktyq
solun tep cybezi koncuq poop
ertti.

Pistin paşkylarvş ester Al-
dyn-xerel, Lopsan-kenden paaşta-
aş eške-taa paşkylarvş pis-
pile kady ojnar, pistin iştisike
kulturluq тыстанышкыны ебиле-
deeninge pygy oorenikciler kon-
cuq oeryp, paşkylarvşka iziq
pajyr cedirbi-şaan, paşkylarvş-
tyn ajttyp turar cyyliderin pottar-
vşka şynarlyq ekki şingeedip
alyvşty tangyraqlar tur-pis.

Oorenikcilerin mьnurdan:
Karcyk, Pujan, Lik-soo.

Sumu targaz kizi sumunun aзын on salaazy-pile tomej pilir turar

Pii-xem kozuunun Tarlaq
sumuzunun targaz es Tylyaanyn
corutkan aзыннын tugajynda ko-
zuun cagyrgazyn prezidiymyn-
ge iletkeli pьlgan.

Myn sumunun corutkan aзы-
nda eleen cedişkiner par, onu
sumu targaz es Tylyaa erengej
ask-pile cugaalar poordan paş-
ka, todarg-j xerek kыnda san-
naryn pilbes; малынн сан-тын-
таа, kulturnun-taa oon-taa, eške
sannaryn pilbes poor tur.

Suynu targaz kizi polza, aзы-
нын erengej şynaryn pilip алган
turar-pile san tynnelin picce ter-
terge pizip алыр ijik-pe, xөreenge
şeezilep podap алган coruur uz-

urluq.
Cer-le ынаş, myn sumunun
aзы-агында cetpester e'een хөj
par, arat connun tараа, sigen ke-
zilgezi oozum corup turar, mal-
нын odek kыştan ekki pelekер
albaar, pizikke oorenir pьlym-
neryn organizastavajyn turar pol-
gaş oon-taa eške.

Eş Tylyaanyn iletkelin tьnnaaş,
ystynde cetpesterin cok kыlr al-
zay tugajynda kozuun cagyrgaz-
yn prezidiymyn pottuq şu-
durgu ajttышкыны pergen. Mo-
on songaar onu paşymdalap, er-
estiq aзы corudaryn eş Tylyaa
xyleenip алган.

Şaravii.

Тыва Тао улетпырынн ергеелер цери 1936 сыда пыдырлыге планн кыысседип турар

tus pydyrylge cerlerin aldyn
tyvзын кыысседип турганын
хууун көргызерге:

1) Xaraal—105,2 хуу, Temir-
ci—64,1 хуу. Po iji cer kattyş-
kaş 100,8 хуу кыысседип турар.

2) Koptu, Aзыkty-xem—po
iji cer kattyşkaş 99,5 хуу кыыс-
седип турар.

3) Emi aldyn uurgaj 52,4
хуу. Po cernin planь koncuq
oozum corup turar. Moon cy-
dagaany, ol cerge, caj orttuzun-
ga cedir uluq xar caar polgaş
urgylycy caas-poran, suq yjer ta-
vazыр aзы хуны хөj ystyp turar.

4) Kызылдын aldyn sadьnga
xamaary cerler:

a) Aldyn sadь podu 400,6
хуу.

b) Kara-peldir 126,8 хуу.

c) Oktavr 32,2 хуу.

Oktavrny кыысседип турар
koncuq kudu. Moon cydagaa-
ny, ol cerde aзыcьn kyzy eves, 20
şaa kizi aзыldap turar.

ТАЛЫЛЫР: Taspy, Kara-xem,
Naryn, OKŞ—po yş cerlerde кыыс-
setsin tep pergen planь cok. Ындық
polza-таа, polar елеен тывтық орул-
га кирип турар, polaryn килген орул-
газын тын устынде sannarga
kirişpeen.

Pir tugaar carttyk cыl polgaş
7-8 ajlaryn aldyn tyvзынн
planь pister erengej хууун
кыысседип турар polza-таа, oon
iştinde cetpes cyylideribis koncuq
kөbej.

1) Тақ улетпырынн ергеелер
ceri polgaş tus-tus pydyrylge
cerlerinde turar oon salbylar
polur administras cerleri амды-
гаа cedir aзыcьnnaryn орту-

zunga eeldek, cыmkak aзыldaş,
olaryn kyzyн cөp şyn хуваар,
olaryn tus tus aзыldarynнын tex-
nik talazы-pile cөp удurttur ci-
zektiq mьndyk aзыldaryvş am-
taa cetpes.

2) Aзыcьnnaryn cөp şyn ne-
geldezin coguur eј-şaanda olar-
nyn pajdalyн таарыштыр хандыр
pөcr polgaş olaryn-pile хын pyry-
de iziq xaralyaalyq ep najрал-
дық турарvş am-таа cetpes.

3) Pistin aldyn uurgajlarynda
aзыldap turar camdyk eş-oerler
polza, podunun pargan sorulga-
zyn mьnaryn uttuptyr, aзы kыlr-
ындан calgaaraar, aзыga ynmec,
camdyk aзыcьnnar aзын ekki
kыlvac, хөj aзы хынyn еrttyr,
cizee: Xaraal aldyn uurgajynн
aзыcьn Sunduj teerzi, 27 хын
aзыga ynmeyin udup cыtkaş so-
onda kezek aзыldap coruj, adak
seelynde mьnaryn turgunnar ci-
ken. Paza myn cernin camdyk
udurtup paaştar alyan хаакcы-
арь seelgy yjede 6-7 хонук işt-
inde aragalap, podunun kыlgan
aзын хажгаараавas суq coruktar
kestyp turgan.

4) Moon-таа eške cerlerde cam-
dyk aзыcьnnar ынаj peer pydyr-
ylge cerlerinин aзыngа көзүр
cygyrзыr, şooluq aзы kыlvac.
Mьncap turgaj, podunun хууc-
saazyn еrttirip алыр. Oon uzuru-
pile eре-şireliq tyzer coruktu po-
tarь kыlr алыр.

5) Camdyk aзыcьnnar mьn-
aj kara ezegeer araga-tary izer
polgaş aзыga calгаа, тывар aзы
cok, ыncangaj podunun keder
idik-xebi, izer ciiringe cedinne-

in pargaj, ceeli-pile epe-şire tar-
ыp, oon kedecerge, paaştar
cerinin ajttышкын тугаалын тоо-
vas, харын olaryn-pile mьrgazыp
өzeergezir суq polgu'ar tur.

6) Pistin pir kol cetpes cybe-
bis polza, emci talazы polur. Cyi
tize, Emi, Oktavr, Kara-pe dir
suqlarda emci cok. Emci tugaj-
ында aзыcьnnyn negeldezi kon-
cuq ulgadyp turar. Po ajttыrғыn
Kultur ministerinin cerinden хан-
дыр peerin kyzer tur-pis.

Oon eške pistin cetpes cyyl-
deribis koncuq көbej. Moon ха-
raazы-pile camdyk aldyn uurgaj-
larynн planь tolazыn turar uzur
po tur. Pir eves po cetpesier-
ni eј şaanda cok kыldыr хыrezip
turgan polzubussa planьvşty mo-
on-таа артык toldurgan turar uzur-
luq-pis.

Po ystynde cugaalaan cetpes-
terni cok kыlr алырда cыны кы-
лыр-pis tize:

1. Xamьkтын mьnunda tus-tus
pydyrylge cerleri, кыş-азылдын
tyrimyn paşymdalaaş, aзылдын
temir-teq curumun pyşыq tudar
polgaş administras cerleri pygy
aзыcьnnary-pile хын pyrynyn ха-
ны харылаазын pyşыdar uzuluq.

2. Aзыcьnnar pottarynн aзы-
ында ха-тунманын ханы хары-
лаазын pyşыдыр, ep najралдық
turar polgaş oon iştinde aзыl
curumun yreer, aзыga ynmec,
xyligannaar, aragь-taryz izer
coruktar-pile şыngы temissezir.
Po tugajynda pydyrylge cerle-
ringe pottuq şөleicli şygymcy-
leidi telgeredip, oon lyzy-pile
tus-tus pydyrylge cerlerinde cet-

pes puru cyyliderni cok kыlr
хыreziri cugula.

3. Aldyn uurgajlarynн eрге-
leer cerleri, aзыcьnnarynн cөp-
tyq negeldezin eј şaanda ханды-
р turar polgaş oon iştinde таа-
рыşas cyyliderin aзыcьnnarga
cөptyq тапыштыр perip turar.

4. Aзыcьnnarynн кылы aзын
cөp хуваар peer. Olaryn кыл-
ган aзыннын tynnelin aзыcьn-
narynн kalbak xuralыga тапыş-
тыр peer, oon iştinde cetpes
cyyliderin тапыштыр perip turar
polza coguur.

5. Pir eves aзыcьnnarynн ara-
зыngа cөк ылаар, orus, тыва
kizi teer cizekti mьndyk pajdal
turar polza, oon şaq-taraazы-pile
aзыcьnnarynн ортузунга massa-
лық surtaal aзын kalbartyp,
oon-pile eres хыrezip cok кы-
лыр cugula.

6. Nasional kaadyrlarynн pyş-
dar polgaş ыlangja ekki aзыl-
дық eş-oerlerni ileredip, olaryn
şылгар көрыр, polur coguur кы-
лыр şыдаар aзыldaryn-ce oы ter-
şider coruk cugula.

Po ystynde cetpes cyyliderni
taraj cok kыlr uzutkar алыр pol-
zubussa po sydan pydyrylge
planь кыысседип şыdaar-pis.

Mьncangaj, aldyn uurgajlarynн
хамык aзыcьn, аlyan хаак-
cы eş-oerlerge idegeerim polza.
Po cetpes aзыldaryvşty tyrgen
xemceq ap cok kыlgaj, pygy
aзыcьnnar сырj ебиледеzip er-
estiq aзыldaş, 36 sydan aldyn
tyvзыннн planь 100% кыыссе-
dir polgaş aзы кыысседирин ide-
gep tur-men.

Тақ улетпырынн ергеелер
cerlinн targazы Sunduj.

Aratty revolyustuq namyn
Tөp komitedi polgaş Aratty re-
volustuq cazaanyн хын pyrynyn
iziq paaştalgaзынн адаага cor-
aaş, Тыва Тақ улетпырынн ерге-
eер ceri 1936 сыда aldyn тывар
planьнн pir tugaar carttyk сыда
кыысседип polza coguurun 120,1
хуу кыысеткен, myn сыдын ал-
дын казыр egeleeninden peer
9 ajyn preege cedir pydyn 8
ajyn iştinde 100,5 хуу кыысset-
ken.

Po ystynde cugaalaan carttyk
cыl polgaş 7-8 ajlaryn picce ce-
dişkiner polza, TAR-пын arat
tymeninge елеен uzur-tuzalyq
polur. Cyi tize, arat tymennin
aзы амдыралынын saşyralgaзы-
нн teptinişkini мал aзы-agьyn
saşyralgaзыga polgaş еrttem kul-
turnu oыledip, antiimperialistiq,
antifeodalдық revolyustu ulam-
cыдыр corudup, arat tymennin
amьr tajvyn pajdalyн kamgalap
pyşыдыр turar Aratty revolyus-
tuq cazaan ulam ынаj pyşыdar-
ыnga pir uluq tuzalyq cyyl pol-
ur uzurluq.

Mьndyqпын teleezinde, moon
songaar iji tugaar carttyk сыдын
aldyn тывзыннн planь moon-
таа артык кыысседир sorulgan
tus tus aldyn uurgajlarynн eрге-
leer cerleri polgaş oon хамык
iderkejliq aзыcьn каадылар
şuptu xyleenip алыр uzurluq.

Po sorulgan кыысседирде, ха-
мьктын mьnunda nam, caza-
кып хын pyryde perip turar ajt-
тышкын paaştalgaзын paşymdal-
aaş, pottaryvştyн pottuq aзы
кыngа көзылген cetpes cyyl-
deribisti cok kыldыr uzutkar алыр
xerek.

1936 сыдын egezinden myn
сыдын 9 ajyn 1-ge cedir, tus-

Ispan ulustun xereezenneringe polgaş uruqlarynga korgyzer tuzalamcy-ce

SSRE-niň xereezenneri-pile Ispaniýa xereezenneriniň ep-najyraly klynnap tur

Ispan ulusta täjib polgaş faşizma uduz temisseldin nasional xereezenner Komitedi Sovet Eilelliniň xereezenneringe cagaa pizip kygrylyş salgan. Ispaniýa xereezenneri polza, ekki tuzalamcy korgysken tugajynda podunum soviet xereezen ešteringe pajyr cedirgen. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň 3 xereezen azylynnaryň pottaryn-ce calar, pistin Ispaniýa anifasistlyk xereezenneriniň amýdraly-pile, azyly-pile, temisseli-pile podunar keep tanyzyp koryner tep tileen.

Myn cagaaznda cugaalaan polza, slerniň organizazynar-pile pistin organizazynar araznda şuut xarylzaa turguzup algan turalyn kyzere tur-pis tep pizeen.

Ispaniýa faşistarga uduz xereezenneriniň sovettin xereezenneringe corutkan cagaaz, maad-lylyk Ispaniýa azylynnary tyme-neri-pile proletaryň sagyş-setkil kattyştyrar coruun ulam caazy-pile tanyzkan, myn fabriktyň ham-lyk salyrlarynga xaj-xaj kiziliq mitingi xaralgar polgulaan. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň xereezen azylynnary Ispaniýa xereezenneringe corutkan xarylzynda pizeeni polza—Sleryryn tillegizenerge cedir pis podubustun talabytan ettin-taa polgaş surttaaldyn-taa talazy-pile tuzalaar-pis teen.

Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň azylynnary Ispaniýa xereezenneringe polgaş olaryn uruq-tarynga yrgylyc korgyzer tuzalamcydan turguzaaly tep pygy telegejniň xereezennerin kygrygan.

Ispaniýa proletaryň maad-lylyk temisseldin nasional xereezenner Komitedi Sovet Eilelliniň xereezenneringe cagaa pizip kygrylyş salgan. Ispaniýa xereezenneri polza, ekki tuzalamcy korgysken tugajynda podunum soviet xereezen ešteringe pajyr cedirgen. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň 3 xereezen azylynnaryň pottaryn-ce calar, pistin Ispaniýa anifasistlyk xereezenneriniň amýdraly-pile, azyly-pile, temisseli-pile podunar keep tanyzyp koryner tep tileen.

Myn cagaaznda cugaalaan polza, slerniň organizazynar-pile pistin organizazynar araznda şuut xarylzaa turguzup algan turalyn kyzere tur-pis tep pizeen.

Ispaniýa faşistarga uduz xereezenneriniň sovettin xereezenneringe corutkan cagaaz, maad-lylyk Ispaniýa azylynnary tyme-neri-pile proletaryň sagyş-setkil kattyştyrar coruun ulam caazy-pile tanyzkan, myn fabriktyň ham-lyk salyrlarynga xaj-xaj kiziliq mitingi xaralgar polgulaan. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň xereezen azylynnary Ispaniýa xereezenneringe corutkan xarylzynda pizeeni polza—Sleryryn tillegizenerge cedir pis podubustun talabytan ettin-taa polgaş surttaaldyn-taa talazy-pile tuzalaar-pis teen.

Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň azylynnary Ispaniýa xereezenneringe polgaş olaryn uruq-tarynga yrgylyc korgyzer tuzalamcydan turguzaaly tep pygy telegejniň xereezennerin kygrygan.

Ispaniýa proletaryň maad-lylyk temisseldin nasional xereezenner Komitedi Sovet Eilelliniň xereezenneringe cagaa pizip kygrylyş salgan. Ispaniýa xereezenneri polza, ekki tuzalamcy korgysken tugajynda podunum soviet xereezen ešteringe pajyr cedirgen. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň 3 xereezen azylynnaryň pottaryn-ce calar, pistin Ispaniýa anifasistlyk xereezenneriniň amýdraly-pile, azyly-pile, temisseli-pile podunar keep tanyzyp koryner tep tileen.

Myn cagaaznda cugaalaan polza, slerniň organizazynar-pile pistin organizazynar araznda şuut xarylzaa turguzup algan turalyn kyzere tur-pis tep pizeen.

Ispaniýa faşistarga uduz xereezenneriniň sovettin xereezenneringe corutkan cagaaz, maad-lylyk Ispaniýa azylynnary tyme-neri-pile proletaryň sagyş-setkil kattyştyrar coruun ulam caazy-pile tanyzkan, myn fabriktyň ham-lyk salyrlarynga xaj-xaj kiziliq mitingi xaralgar polgulaan. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň xereezen azylynnary Ispaniýa xereezenneringe corutkan xarylzynda pizeeni polza—Sleryryn tillegizenerge cedir pis podubustun talabytan ettin-taa polgaş surttaaldyn-taa talazy-pile tuzalaar-pis teen.

Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň azylynnary Ispaniýa xereezenneringe polgaş olaryn uruq-tarynga yrgylyc korgyzer tuzalamcydan turguzaaly tep pygy telegejniň xereezennerin kygrygan.

Ispaniýa proletaryň maad-lylyk temisseldin nasional xereezenner Komitedi Sovet Eilelliniň xereezenneringe cagaa pizip kygrylyş salgan. Ispaniýa xereezenneri polza, ekki tuzalamcy korgysken tugajynda podunum soviet xereezen ešteringe pajyr cedirgen. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň 3 xereezen azylynnaryň pottaryn-ce calar, pistin Ispaniýa anifasistlyk xereezenneriniň amýdraly-pile, azyly-pile, temisseli-pile podunar keep tanyzyp koryner tep tileen.

Myn cagaaznda cugaalaan polza, slerniň organizazynar-pile pistin organizazynar araznda şuut xarylzaa turguzup algan turalyn kyzere tur-pis tep pizeen.

Ispaniýa faşistarga uduz xereezenneriniň sovettin xereezenneringe corutkan cagaaz, maad-lylyk Ispaniýa azylynnary tyme-neri-pile proletaryň sagyş-setkil kattyştyrar coruun ulam caazy-pile tanyzkan, myn fabriktyň ham-lyk salyrlarynga xaj-xaj kiziliq mitingi xaralgar polgulaan. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň xereezen azylynnary Ispaniýa xereezenneringe corutkan xarylzynda pizeeni polza—Sleryryn tillegizenerge cedir pis podubustun talabytan ettin-taa polgaş surttaaldyn-taa talazy-pile tuzalaar-pis teen.

Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň azylynnary Ispaniýa xereezenneringe polgaş olaryn uruq-tarynga yrgylyc korgyzer tuzalamcydan turguzaaly tep pygy telegejniň xereezennerin kygrygan.

Ispaniýa proletaryň maad-lylyk temisseldin nasional xereezenner Komitedi Sovet Eilelliniň xereezenneringe cagaa pizip kygrylyş salgan. Ispaniýa xereezenneri polza, ekki tuzalamcy korgysken tugajynda podunum soviet xereezen ešteringe pajyr cedirgen. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň 3 xereezen azylynnaryň pottaryn-ce calar, pistin Ispaniýa anifasistlyk xereezenneriniň amýdraly-pile, azyly-pile, temisseli-pile podunar keep tanyzyp koryner tep tileen.

Myn cagaaznda cugaalaan polza, slerniň organizazynar-pile pistin organizazynar araznda şuut xarylzaa turguzup algan turalyn kyzere tur-pis tep pizeen.

Ispaniýa faşistarga uduz xereezenneriniň sovettin xereezenneringe corutkan cagaaz, maad-lylyk Ispaniýa azylynnary tyme-neri-pile proletaryň sagyş-setkil kattyştyrar coruun ulam caazy-pile tanyzkan, myn fabriktyň ham-lyk salyrlarynga xaj-xaj kiziliq mitingi xaralgar polgulaan. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň xereezen azylynnary Ispaniýa xereezenneringe corutkan xarylzynda pizeeni polza—Sleryryn tillegizenerge cedir pis podubustun talabytan ettin-taa polgaş surttaaldyn-taa talazy-pile tuzalaar-pis teen.

Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň azylynnary Ispaniýa xereezenneringe polgaş olaryn uruq-tarynga yrgylyc korgyzer tuzalamcydan turguzaaly tep pygy telegejniň xereezennerin kygrygan.

Ispaniýa proletaryň maad-lylyk temisseldin nasional xereezenner Komitedi Sovet Eilelliniň xereezenneringe cagaa pizip kygrylyş salgan. Ispaniýa xereezenneri polza, ekki tuzalamcy korgysken tugajynda podunum soviet xereezen ešteringe pajyr cedirgen. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň 3 xereezen azylynnaryň pottaryn-ce calar, pistin Ispaniýa anifasistlyk xereezenneriniň amýdraly-pile, azyly-pile, temisseli-pile podunar keep tanyzyp koryner tep tileen.

Myn cagaaznda cugaalaan polza, slerniň organizazynar-pile pistin organizazynar araznda şuut xarylzaa turguzup algan turalyn kyzere tur-pis tep pizeen.

Ispaniýa faşistarga uduz xereezenneriniň sovettin xereezenneringe corutkan cagaaz, maad-lylyk Ispaniýa azylynnary tyme-neri-pile proletaryň sagyş-setkil kattyştyrar coruun ulam caazy-pile tanyzkan, myn fabriktyň ham-lyk salyrlarynga xaj-xaj kiziliq mitingi xaralgar polgulaan. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň xereezen azylynnary Ispaniýa xereezenneringe corutkan xarylzynda pizeeni polza—Sleryryn tillegizenerge cedir pis podubustun talabytan ettin-taa polgaş surttaaldyn-taa talazy-pile tuzalaar-pis teen.

Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň azylynnary Ispaniýa xereezenneringe polgaş olaryn uruq-tarynga yrgylyc korgyzer tuzalamcydan turguzaaly tep pygy telegejniň xereezennerin kygrygan.

Ispaniýa proletaryň maad-lylyk temisseldin nasional xereezenner Komitedi Sovet Eilelliniň xereezenneringe cagaa pizip kygrylyş salgan. Ispaniýa xereezenneri polza, ekki tuzalamcy korgysken tugajynda podunum soviet xereezen ešteringe pajyr cedirgen. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň 3 xereezen azylynnaryň pottaryn-ce calar, pistin Ispaniýa anifasistlyk xereezenneriniň amýdraly-pile, azyly-pile, temisseli-pile podunar keep tanyzyp koryner tep tileen.

Myn cagaaznda cugaalaan polza, slerniň organizazynar-pile pistin organizazynar araznda şuut xarylzaa turguzup algan turalyn kyzere tur-pis tep pizeen.

Ispaniýa faşistarga uduz xereezenneriniň sovettin xereezenneringe corutkan cagaaz, maad-lylyk Ispaniýa azylynnary tyme-neri-pile proletaryň sagyş-setkil kattyştyrar coruun ulam caazy-pile tanyzkan, myn fabriktyň ham-lyk salyrlarynga xaj-xaj kiziliq mitingi xaralgar polgulaan. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň xereezen azylynnary Ispaniýa xereezenneringe corutkan xarylzynda pizeeni polza—Sleryryn tillegizenerge cedir pis podubustun talabytan ettin-taa polgaş surttaaldyn-taa talazy-pile tuzalaar-pis teen.

Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň azylynnary Ispaniýa xereezenneringe polgaş olaryn uruq-tarynga yrgylyc korgyzer tuzalamcydan turguzaaly tep pygy telegejniň xereezennerin kygrygan.

Ispaniýa proletaryň maad-lylyk temisseldin nasional xereezenner Komitedi Sovet Eilelliniň xereezenneringe cagaa pizip kygrylyş salgan. Ispaniýa xereezenneri polza, ekki tuzalamcy korgysken tugajynda podunum soviet xereezen ešteringe pajyr cedirgen. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň 3 xereezen azylynnaryň pottaryn-ce calar, pistin Ispaniýa anifasistlyk xereezenneriniň amýdraly-pile, azyly-pile, temisseli-pile podunar keep tanyzyp koryner tep tileen.

Myn cagaaznda cugaalaan polza, slerniň organizazynar-pile pistin organizazynar araznda şuut xarylzaa turguzup algan turalyn kyzere tur-pis tep pizeen.

Ispaniýa faşistarga uduz xereezenneriniň sovettin xereezenneringe corutkan cagaaz, maad-lylyk Ispaniýa azylynnary tyme-neri-pile proletaryň sagyş-setkil kattyştyrar coruun ulam caazy-pile tanyzkan, myn fabriktyň ham-lyk salyrlarynga xaj-xaj kiziliq mitingi xaralgar polgulaan. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň xereezen azylynnary Ispaniýa xereezenneringe corutkan xarylzynda pizeeni polza—Sleryryn tillegizenerge cedir pis podubustun talabytan ettin-taa polgaş surttaaldyn-taa talazy-pile tuzalaar-pis teen.

Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň azylynnary Ispaniýa xereezenneringe polgaş olaryn uruq-tarynga yrgylyc korgyzer tuzalamcydan turguzaaly tep pygy telegejniň xereezennerin kygrygan.

Ispaniýa proletaryň maad-lylyk temisseldin nasional xereezenner Komitedi Sovet Eilelliniň xereezenneringe cagaa pizip kygrylyş salgan. Ispaniýa xereezenneri polza, ekki tuzalamcy korgysken tugajynda podunum soviet xereezen ešteringe pajyr cedirgen. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň 3 xereezen azylynnaryň pottaryn-ce calar, pistin Ispaniýa anifasistlyk xereezenneriniň amýdraly-pile, azyly-pile, temisseli-pile podunar keep tanyzyp koryner tep tileen.

Myn cagaaznda cugaalaan polza, slerniň organizazynar-pile pistin organizazynar araznda şuut xarylzaa turguzup algan turalyn kyzere tur-pis tep pizeen.

Ispaniýa faşistarga uduz xereezenneriniň sovettin xereezenneringe corutkan cagaaz, maad-lylyk Ispaniýa azylynnary tyme-neri-pile proletaryň sagyş-setkil kattyştyrar coruun ulam caazy-pile tanyzkan, myn fabriktyň ham-lyk salyrlarynga xaj-xaj kiziliq mitingi xaralgar polgulaan. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň xereezen azylynnary Ispaniýa xereezenneringe corutkan xarylzynda pizeeni polza—Sleryryn tillegizenerge cedir pis podubustun talabytan ettin-taa polgaş surttaaldyn-taa talazy-pile tuzalaar-pis teen.

Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň azylynnary Ispaniýa xereezenneringe polgaş olaryn uruq-tarynga yrgylyc korgyzer tuzalamcydan turguzaaly tep pygy telegejniň xereezennerin kygrygan.

Ispaniýa proletaryň maad-lylyk temisseldin nasional xereezenner Komitedi Sovet Eilelliniň xereezenneringe cagaa pizip kygrylyş salgan. Ispaniýa xereezenneri polza, ekki tuzalamcy korgysken tugajynda podunum soviet xereezen ešteringe pajyr cedirgen. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň 3 xereezen azylynnaryň pottaryn-ce calar, pistin Ispaniýa anifasistlyk xereezenneriniň amýdraly-pile, azyly-pile, temisseli-pile podunar keep tanyzyp koryner tep tileen.

Myn cagaaznda cugaalaan polza, slerniň organizazynar-pile pistin organizazynar araznda şuut xarylzaa turguzup algan turalyn kyzere tur-pis tep pizeen.

Ispaniýa faşistarga uduz xereezenneriniň sovettin xereezenneringe corutkan cagaaz, maad-lylyk Ispaniýa azylynnary tyme-neri-pile proletaryň sagyş-setkil kattyştyrar coruun ulam caazy-pile tanyzkan, myn fabriktyň ham-lyk salyrlarynga xaj-xaj kiziliq mitingi xaralgar polgulaan. Trexgornaja manufaktura tep fabriktyň xereezen azylynnary Ispaniýa xereezenneringe corutkan xarylzynda pizeeni polza—Sleryryn tillegizenerge cedir pis podubustun talabytan ettin-taa polgaş surttaaldyn-taa talazy-pile tuzalaar-pis teen.

Sovettin „Neva“ tep attyq paroxodu Ispaniýa cede pergen

Ispaniýa xereezenneri polgaş uruqlarynga tuzalaar-pile SSRE-niň xereezenneri polgaş uruqlarynyň cылдырган akşazy-pile satkan aas cemni Sovettin „Neva“ tep paroxodu cydyryp algaş, sentabryn 18-te yneş, sentabryn 26-da Ispaniýa Alikante tep paroxot ertteelinde cede pergen tur. (SETA).

SSRE Töp kyyssekci Komitedinin prezidiymynde

A. I. Rykoffu SSR Eilelliniň Xarylzaa jaamazy-nyň saýdnyň xyleelgezinden xostaan tugajy

SSR Eilelliniň Töp Kyyssekci komitedinin (Picce xuralyn) prezidiymy eş Aleksej Ivanovic Rykoffu SSR Eilelliniň Xarylzaa jaamazy-nyň saýdnyň xyleelgezinden xostaan tep toktaatkan. (SETA).

Eş G. G. Jagodan SSR Eilelliniň Xarylzaa jaamazy-nyň saýdnyň xyleelgezinden xostaan tugajy

SSR Eilelliniň Töp Kyyssekci komitedinin prezidiymy eş Genrik Grigorjevic Jagodan SSR Eilelliniň Iştikki xerek jaamazy-nyň saýdnyň xyleelgezinden xostaan, onu SSR Eilelliniň Xarylzaa jaamazy-nyň saýdnyň xyleelgezinden xostaan tep toktaatkan. (SETA).

N. I. Jezoftu SSR Eilelliniň Iştikki xerek jaamazy-nyň saýdnyň xyleelgezinden xostaan tugajy

SSR Eilelliniň Töp Kyyssekci komitedinin prezidiymy eş Nikolaj Ivanovic Jezoftu SSR Eilelliniň Iştikki xerek jaamazy-nyň saýdnyň xyleelgezinden xostaan tep toktaatkan. (SETA).

Ge kyzanyp turgan polgaş myn xurda Gitlernin „pir eves Ural“—hemcel cok şyzaqlyq ciq edi-pile, Sibir—koncuq paj arga-ary-pile, Ukrayn—koncuq uzukdy tömes tarylgazy-nyň şely-pile pistin Germaniň xolunga turgan polza, German faşistlyk uduz turguza-pile pajyr, kassalyk peraes-pe. Bncangış German kizi pyryzy amýdralyndan artlyk cybeni ar tural klydyr cybe pydyr turgajy erttik-pis“ tep cugaal ar turganlydan todaraar.

Faşistarnyň po xuralyn kolduunda „bolşevizm-pile xyrezir“ tep lozun-pile ertip turalyn kolduq sorulgazy polza, Germaniň arat massalaryn olaryn aar-perge pajdaly, aşap suskap turaly, azyly cok poor turaly Germaniň faşizmiň corudup tural politinden unup kelgen eves, Evropka „bolşevizmiň azylynyň“ polgaş Germaniň curtly kolonij cok picce turalyn unup kelgen tep cybeni arat connun ugaanynga megelep sini-rip alar sorulgalylar.

Germaniň faşistary ceze-taa SSRE-niň cedişkinlerini cer ald-yn-ce xöör, oon-pile pottaryn polgaş telegejniň azylynnary tyme-nin paazyň töredip turgas olar-

Praktik azylyny cedilgelioj poldu

SSRE-niň tövy—Moskva-xoorajda KUTV surguulunda eerenip tural tava surguuldaryn 2 tugaar pelyy po cajn tus curtlyuska praktik azyly klyp kelgeş, uk azylyny Cöen, Parlynxemcik kozuunarynga iji pelyk poor carlyp algaş, ARN TK-nyň toort paaşalgazy-pile, paza pargan kozuunarynyň paaştaar ceriniň paaşalgazy-pile ekki azyldap cordubus.

Kysky sigen azyly, ARN 10 tugaar Uluq xuralyn peletkelin, yyrlar songuldalaryn, cagy kul-tur tugajy polgaş oon-taa öske azyldarn corutkanyň tynnelin kozkomnardan polgaş ARN TK-dan korgeş, arat tymennin orttuzunga praktik klynga azyldarnarda ozaldap sularaan polgaş politik-taa talazy-pile aldaqdaan cybe cok, koncuq ekki tep maktaş, ekki azyldarnyň şyzylgazy tawyskylan.

Myncangış, ARN TK-nyň targaş eş Tokanyn piske cagaan polza, „KUTV-ga eerenip algan ertteminiň praktik-pile xolap corutkanyň ekki tur. Am tedir KUTV-ga pargaş, cıl cetpes kyska xussaa iştinde cyny kancaar-pis tize, iji pilekti şyryp kaapkaş ekki eerenir. Ekki eereniş, cedip keep Tavanyn pazyly yndeziñ kaadry polurun uttup polas“ tep cagydy.

Xyndylyq paaşlyny eş eş Tokanyn cagyň 100% kyyscedir-pis. Paza ol cagyñ KUTV-da Tavanyn pygy surguuldarynga cedirip, onu kyyscedir tugajynda pelykternin arazynga şalyrşy brigat polurubustu xyleendibis.

Uluq-xemde profes organizazynyň azyly

Uluq-xem kozunnunda profes organizazyny po caldyñ egeziñden 9 ajga cedir corutkan azyldaryn manaa topculap korgyzerge polza:

1936 caldyñ 1 ajdan 9 ajga cedir massalyk kalaak xural 2 kattap polgan, tergilekci xural 6 kattap, tus tus pelykterge 8 kattap xural kylan.

Po caldyñ 9 ajga cedir kezigynge kiirip algan 16 kizi.

Xana solun 16 kattap yndyrgen.

Massalyk ojun-şini 13 kattap kylan.

Xaldyq muzuk pelgymy 17

Kyzydan yngenibis

Kyzy-xoorajdan 1936 caldyñ 9 ajyñ 17-de erttenginiñ 10 şakta, Tavanyn revoluscu nam, cazaanga yndeziñ pazyly kaa-daryn peletkep peeringe podunun setkil sagyzy pergen, KUTV-da Tava salyryñ ertteminiñ pasky eş Sejjulin-pile kady Moskva-ce corutkanyşka, xyndylyq paaşlyny eşter Pajyr, Sungar-ool, Sedip-ool, Polat, Pazyr-sat, Torlaazyk, Totkan, Taqba olar parom askynga cedir ydees, „ekki eerenip algaş cedip kelinir“ tep, tus-tuzunda cagy pergiledir. Oon parom-pile Uluq-xemni kezipteribiske, xyndylyq paaşlyny carylyş xemniñ ol carynda turup algan, pis xemni kezip yngyzebiske cedir lozun oktap uraalap turdular. Byt cetpes araj peeribiske, pergyn cagy, brakky paraan yzylygy-ce kezip askynga turdular.

Şaandakky yjede curtun ergezin tudup olurgan feodaldar aratly polgaş aratly pister şkaş azy-telyn kancaar edilep aazylyp corzuk. Ol tugajynda talylyr cok, kymga-taa todargaj pildingir poor. Po yjede pistin nam, cazaawş, oon paaşlyny aratly polgaş oon azy tely pisterni po xire yak koryp, erttem surguulga eeredip corudup turalyn pister pygy amýdralyşta utpas pis. Paza olaryn ajtlyp paaştaan-yn şaq yjezinde kyyscediringe kezeede pelen poorun xyleenip corutubus.

Nam, cazaawş polgaş oon paaşlyny telgereziñ KUTV surguulu Pajyr.

CURUKTA: Ispaniýa xereezenneri po-cepseen tudup algaş, faşistlar-pile erestiq temissezip turar.

Germaniň faşistary SSRE-niň cedişkinlerini ceze-taa cazyza cyge ceder olar

Cookla caa po caldyñ 9 ajyñ 9-tan 14-ke cedir Germaniň Njurenberk tep xoorajynga Faşistarny uluq xuraly poor ertken. Anaa xuralga polza, illetkiler illetkel kylan soonda ajtlylyq şygymcylyk klyp, cedir, cetpes azyldarny şitpirlep cugaalazy, coguur toktaalyndyryr poor cybe polgaj.

Faşistarnyň xuraly ındyq eves, xural-pe teerge, xural-taa teer. arga-cok, kuruq-la şeriq cyskaaldary poor erttip tur. Po cyny ajtlyp tur teerge, faşistarnyň talynga peletkenip turalyn todardap tur.

Myn xuralga Gitler tep ideget suq cybe cugaalaş, tandy-la SSRE-ni paaktap, SSRE-de aş poor tural, azyly coktar kowyden, jadaral ulgalkan tep megelep turgan, ıncap turgas Germaniň arat connun SSRE-ge uduz turguzup, pottarynny caa-tajynga peletkenip, kolonij ezelep, ılangyja SSRE-ge uduz talyñ peletkeer tees, arat condan xaj alban

ge kyzanyp turgan polgaş myn xurda Gitlernin „pir eves Ural“—hemcel cok şyzaqlyq ciq edi-pile, Sibir—koncuq paj arga-ary-pile, Ukrayn—koncuq uzukdy tömes tarylgazy-nyň şely-pile pistin Germaniň xolunga turgan polza, German faşistlyk uduz turguza-pile pajyr, kassalyk peraes-pe. Bncangış German kizi pyryzy amýdralyndan artlyk cybeni ar tural klydyr cybe pydyr turgajy erttik-pis“ tep cugaal ar turganlydan todaraar.

Faşistarnyň po xuralyn kolduunda „bolşevizm-pile xyrezir“ tep lozun-pile ertip turalyn kolduq sorulgazy polza, Germaniň arat massalaryn olaryn aar-perge pajdaly, aşap suskap turaly, azyly cok poor turaly Germaniň faşizmiň corudup tural politinden unup kelgen eves, Evropka „bolşevizmiň azylynyň“ polgaş Germaniň curtly kolonij cok picce turalyn unup kelgen tep cybeni arat connun ugaanynga megelep sini-rip alar sorulgalylar.

Germaniň faşistary ceze-taa SSRE-niň cedişkinlerini cer ald-yn-ce xöör, oon-pile pottaryn polgaş telegejniň azylynnary tyme-nin paazyň töredip turgas olar-

ny SSRE-ge uduz turguzup, pottarynny talynga peletkenip turalyn şyzyklyr alar tep oraldazy turza-taa telegejni arat tymennin karaanda SSRE-ni cedilgeleri polgaş paza talynnny azyly uluq tep cybe caryk xyn-teq kesty turar teleede, olaryn oozu cyge ceder poor.

Ispaniýa faşistary uduz frontuzunga uduz yjmeen yndyryp keerge myn yjmeencilerge Germaniň faşistary koncuq tuzalaan polgaş tuzalaş-şan tural tur, ol pezin Germaniň faşistary ezelekci, cazy-talyñ p a j d a l y n ileredip tur.

Cangış ol-taa eves, cer-le telegejniñ kapitalistary, ılangyja Japon, İtaliñ faşistary caa-talyrny peletkep tural polgaj.

Ol caa-talyñny poldurbas, faşizmiñ azaryn poldurbas tugajynda Kominterniñ 7 tugaar kongreziniñ proletarny polgaş ulustun cangış frontuzunyn tugajynda ajtlyşkynny kyyscedip, ılangyja Ispan polgaş Franzyn arat connun ıleger algaş, Kominterniñ uduz turguza-pile şyngyş azyldar polza, telegejniñ ıletpyrcin azylynnary faşistary cer-le azyr şdaar.

Samba-lyndyp.

kattap ojnaan.

Solun cagaan profes kezigyn-neri 44 kizi.

Cyrydyşkyn pelgymyneri 3 kezek cerge turgan, anaa 51 kizi eerenip turgan, oon iştinde profes kezigynneri 30 kizi turgan.

Oon angş janzyp-pyry massalyk xuraldarny paza corudup turgan polgaş ekki azyldyq profes kezigynnerin coguur cerlerinden şannaar xemceqler paza corudup turgan.

Profes kezigynynyn polgaş azyly curumun yreerlery xemceq alar argalaryn corutkan, cizeel-eerge, 5 profes kezigynyn xemceq algan, 3 profes kezigynyn prof. eilellinden yndyrgen.

Am par profes kezigynynyn şany 68 kizi, olaryn iştinde tava 47 kizi, xamaatlylar 21 kizi.

Oon angş kezigynneriñ mal, taraa teen şkaş azyly-agşy ezyr, nemezyp, saşyrap tural.

Profes kezigynnerinden öske organizastard kirip turaly: nam kezigyny 21, areve 14, koop

Nomcukcularga

TAR 15 cыл ojun tavarbıstır Tıvaga kelgen, Sovettin kino azyldakcız Boris Nevblitskij tep kızı, Parıyn-xemcik, Tees-xem kozuunıarından peer curuk tırtır coraas, oon uk curtıu Moskvaga parıas, SSRE Cazaanın „Izvesti“ tep uluq solununga „Tıva Arat Respublikta“ tep atıyq cyyl pizeen. Oon ıstinde Tıvanın pajdaly polıas pottarınn azyldar coraann pizeen.

Ol Boris Nevblitskijnin pizeen cyylın occuldurıas, mon adaanda parlar undyrdıyıs. Tıvanın pajdaly SSRE-nin solununga ıncaar sonıurıar pizeeni Tıvanın arattarınga pır öıyşkylyq, solun cybe polur teleede, ergim nomcukcular po cyylıy sonıurıar nomcuza cogıur.

Тыва Арат Республика

Telgem şeleen sanitar cıssaan tep Azijnin songu talazında sovet kızıgaarın aşkaş, Minusinskijnin uun-ce corupkan. Kızıgaardan kelgen maşinalar Moskvanın kino azyldakcıların manar turgan. Ol maşinalarda cydyrgen cyykty eptiq cedirer tees, Tıva arat respublikın caza kınno azyldakcıların-ce olıurarda eptiq, xalırtıy sanitar maşınazın corutkan. Ol azyldakcılarıa Tıva arat respublikın tugajında pır tugaar kinonu kılınar tep taaskan.

Ijyl ajnı 4-tyñ xınynde uk cıssaan Minusinskijden kelgen orıun-ce tedir eer ınyrken. Sajaan tajıan azyldar Ustunı ergi orıun-pile corup kelgen. Minusinskijden kızıgaar cedir ıy cys kilometir oruktu kaas-la şak ıstinde ertken. Revolus murnunıy ıjezinde ol oruktar ertteri koncuq perge turgan cılaacc kızı podunıy passajırları: kinokroniki tep eıleldin kino azyldakcız eş Nevblitskijge polıas oon asistendizi eş Plaksinge koncuq sonıurıar cıgaalar perip coraan. Ol cıldarda ırak ırtıaxıjce ceri cok taraaccınnar mın ol oruktar kirip turgan tur.

... Tıva arat respublikın pajıssılab—Kızıldı kızı tuktarpile şimipken turgan. Tıvanın uluzunıy paastıncıların polıas Marks, Engels, Lenin, Stalin, Dimitrof, Telmannın curuun şırtıu cerlerge curup askan. Oon ınaj tus respublikın kırıne sylde temdeen paza curaas askılar kaan. Sylde temdeenı ortıuzında Tıvanın curtıunıy curuun curaas, oon ortıuzında xaldır corıur aatıyq kızı curup kaan. Respublikın kırı-pile xınnıy xereli Moskvanın uun-ce tep olıur kıldıy curup kaan. Mın curukta taraa kadıy curup kaan polıas adaanda TAR tep ıy ızyk curup kaan, ol polıa: Tıva arat respublik teeni ol.

Xorajınıy curtıakcıları-taa kaas caraş xevın kettinir kaarpan. Oon ertteninde ijyl ajnı 5-te tus respublikın 15 cıl polıan ojunıy pajırlalı egeleen.

Uluq Oktabrınıy revoluzı kıldatın tyzımetterinıy erge cagıyazın aldında cagırtır, oon ergi xaanıyq orustıy kolonijalar politıinıy aar perge tarıalın ediler coraan Tıvanın uluzunga xostıganıy pergen. 1921 cılda sovet erge cagıyga ergi xaanıyq orustıy Tıvanı ezelep cagıyır turganıy cok kılın. Pygy ulustun xuralı (Uluq xural) Tıvanı Aratın respubli kıldıy carlaan.

15 cıldın ojun pajırlaay pır cedi xonukta ırgılcıleen. Kino azyldakcılar xej kızı cıylın jarmarkanı, 128 möge xıreşken xıreşti, pygy cıkaaldı, ca-sogun adılgazın, 30 kilometir cerden carıstırgan aat carızın—şırtıuzın tırtırgan. Uk aat carızınga tangaar cyq-le 13 xarga cedir ooldar kırışken koncuq solun. Tıvanın picci ooldar teerge, aatka cygyrtıy tasulus tur. Ertken aatı mungaş tiilep

ıngen ool polıa, paza pır ırak kızı kozuundan kelgen 9 xalıyq picci ool polıan.

Oon pajırlal-taa tıngen. Oon Sovettin kino azyldakcıları tıvanın azyldıy amıdral pajdaly-pile tanızır, onu curukta tırtırar apparıan. ındıy azyldı mın curtıa oon mıranda kım taa cer-le kılır coraan. Sovettin kino azyldakcıları respublikın amıdralıgazın, curtılgazın, edıin-cazaan polıas etnografın cer polıas pyryny-pile kergızer teleede tırtırar curukıun planıy cıgaalar cıvılel xural kılın. Aratın revolustıy namın tep komitedinıy targaz eş Toka, Tep komitetinıy Orgkildizinin ergelecizi eş Pajır paza Tep komitetinıy Cırdıyşkın kıldizinin ergelecizi eş Tovrıstaj olar Sovettin kino ergelecizinin teleezi-pile cıgaalaşkaş, olarga ıtkka xej erttektıy ajıtıyşkın narnıy pergen.

Kino azyldakcılarınga tuzalaay-pile Tıvanın pır aldarıyq erttemdeni, literatorı, Tıvanın pır tugaar slovar tepterin polıas xej ırar pizeen Kultur jaamızınnıy sajıy eş T. Sedip-ooldı tomıjıan.

Sovettin kino azyldakcıları oon-pile kadı en ırak kızı kozuunıar. Parıyn-xemcik-pile Mool kızıgaarınıy coogunda Tees-xemnin Samagaldıdan peer corur coraan. Parıyn-xemcik teerge: tus respublikın pır kol malcın-taraaccın kozuunı polur. Emge xaja cok mal polıa, am feodal-darda eves, pygy arattarınnıy xerengizi polıan. Tıvada pygy cerni, cer ıstinden kazar cybeni polıas olarnıy po coruktarınnıy pygy ulustıy xerengizi kıldıy carlaan.

Kino azyldakcıları Tıvanın arattarınnıy şıdalıyq paj amıdralın curukta tırtırgan. Olarnıy öonıy ıstinde amıdralıy am öske caa pajdaldıy curtıar turar apparıan, xej-le öqlernıy pajdaly parıyktıy razınnıy pajdalyndan parıy ılalvas. Öq ıstiniñ xerexselinden angda ında am syt maşınaz, taaranıy xarzak, şak suq teen ışkaş cyveler par polıalaar. Tıvanın arattarında evrof jozunıy xep pıza tırtır kelgen. Tıva tı kırında parlaan solun parıy öq pyryzınde par. Kızılda 6*) solun ınyr turar; Pygy ol solunınnıy polıa, Sovettin erttemdennerinden Tıvanın uluzunga taarıstır cogaatkan latin ızyk-pile parlar turar.

Parıyn-xemcikke Sovettin polıvaazın ojuncularınıy pılyy parıgan koncuq solun cybe polıan. Polıvaazın ojuncularınıy kergızylgazın azyk cer kırınga kergıysken, ındıy cybeni tus curtıun aradıy paastaj-la kergeni ol. Sovettin ojnakcıları aattarıy corıptarınnıy murnunda Moskvaga Sırik ertteminge öorediri-pile picci margıldaaygaş ışkaş cybe kılgaş, Tıvanın kaas anıyak öskenin şilip alıan.

Kino azyldakcıları Samagaldajga corda 80 kilometir cerde pır xıree par tep ınnatkan. ındı

Şkolabıs tarılgazı özyr turar

Cöen-xemcik kozuunıy tıvy Cadıana-xorajda ege cada şkolabız taraa, sıgen azylnı 1934 cıldın peer egeleen, po arazında şkoladan uluq kogaral undıybejı, xarın şkolaga orılgalıy kıldıy, xej keziin ekki turanın azyldıy-pile pydyıyır ar kelgen. Cıldı tarılgazın özyr turarın kerge, 1934 cılda 4 gadan 48 şoodaj taraa alıan, 1935 cılda 6 ga taraadan 30 azyk şoodajın

alın, 36 cılda 13 ganı taraan, mın taraanın kezilgezin 9 ajnı 1-den egeleeş 15-te tooskan, am parıyga 70-80 şoodaj cedar poor. Po cıln 4 ga cerden 70 xeppeen sıgen kezip alıan. ıstinde cyylıderden ar kerge, mın şkolanın taraa, sıgen azyldı mırnıkkuzundan ulam sajıyır turar polıas şkolaga azyk-tuzalıy poor turar tur.

Paşky Pyryy.

Pottıy tuza kergıstıyıs

Parıyn-xemcik kozuunıy tıvy—Kızıldı-mazalyk-xorajında ARN-nın 1 tugıar ıyrynyñ kezilıynerinden 16 kızı paasaaş, xoraj curtıakcılarında 14 kızı po cıldın 9 ajnı 13-te kozko-optun uluq teerbezınin suunıy ununda cıre akkan cerin tuqlıy pır xınde erestıy azyldaş tegerdıbıs.

Oon akşı-pile podaarga 75 akşadan azyk cyıldı kılın polıdubıs. Moon kerge, kozkoopka ıtkka-la uzur-tuzalıy cybe poldı.

ıyır sekreteri Mizit-torzu.

Parıyn-xemcikte kırıfıdu sıgen kezilgezi

TAR-nın cazak, namı po 36 cılda kırınenıy xerengi sıgenin turgızar tugajında pistin kozıunga 600 ganı kezer tep talıga pergen polıa, am 608 ganı kezip aldıyıs, oon puıt pınnıy cogıur cerden ajıtıkan 36.000 puıt teen, am 273 ganı sıgenin puıtıar kırıyyske 21.794 puıt poor tır, am puıtattınnıy turar 335 ga par, monı puıttaarga ıstinde ajıtıkan plandan kancıp-taa azar tur.

ıstinde cogıur cernıy planıy kırıyssedır tugajında en ıdepejlıy kırışken brıgadırler: Nazın-oöl, Norıy, paza cılaaccılar Tyktyq-oöl, Koncur olar cazak, namın ajıtıyşkınıy şın ak setkili-pile kırıysetken tep sanaar tur.

Oon angda Xel sumuzunıy targaz eş Tokkur-oöl podı-pile Paj-talga brıgadırler turıy alıas, ol cerden kezer teen planıy azyr kırıysetken polıas tus sumı-

„Şын“ solun ceringe

Mooc murnunda slernin cerden 33 sanıy pızık-pile Xaraal aldın ıurgajınıy targaz eş Xilebnikof podunıy kılın azylnıga xarıssalga cok, arıgalap turgan tugajında cıny kılın nıarnı 7 xonuk ıstinde piske tınnadıyır teenınerge xarıssalgaş polıa:

Po ıstinde Xilebnikof podunıy kılın azylnı xajıaaraayın, 4-5 xonukta arıgalap turgan şın, po tugajında pıı surıaal polıas tızaal pergen-pis, paza eş Kydereke-pile Gıvanof ol Xaraal-ce parıan, olar po ajıtıyşkıy tugajında xemceq alıy.

TVEEC targazı SUNDUJ. Sekreteri SEBEK-MIT.

Paj-talda xana solunu udaan

Parıyn-xemcik kozuunıy Paj-talda nam, areve ıyrlernin „Cırdıyşkın“ tep xana solunıy 1934 cılda turgıskan cybe tur. Po arazında 35-36 cıldarda cıngıy taa tugaar ınnıeen, xarın nam, areve ıyrlernin targalarıy pezin xana solunıy ergelekclerın pııves turar.

Am ol xana solunu 2 cıl udaan tur, oon uluq ııgıuzun am otıurıa-aar tep nam, areve ıyrlernin kulaanga tınnadıy tur.

Ezir.

Solun cagılgazın men ışkaş corudınar

Aratkor Tugancıy men, Uluq-xem kozuunıy turgıy, solun cagılgazınıy tugajında azyldıan azyldarın tugajın manaa topcul ar kergızerim polıa, 1936 cıldın egezinden 8 ajga cedir solun cagılgazınıy tugajında 6 kaptar azy kılır coraann-men.

Ol corup turgıy 221 akş 80 kırıysetken solun cagıy, pošta salıyıynga tızaar pergen-men.

Ol cagılgazınıy tızaar perip turganıy polıa: Namzın-oölga 3 kaptar, Arapcıyga 2 kaptar,

Maazykka 1 kaptar tızaar perılelen-men.

Po eşterge tızaayıy pergen solunınnıy sanın todargaj pıııes polıannıy cetpes tur.

Ol cagılgazınıy ıstinden eş Arapcıyga tızaar pergen 10 solun eeleringe araj ozaldıy cetkileen, öskeleri toraann cetkileen cybe.

Öske aratkorlar paza şak mıncaar kırıyssedır poor tep kırıyrdıy.

Uluq-xemge turgan aratkor Tugancıy.

Pistın xarıssıyıs

UKK Ezim sumuzunda „Aratkor“—Kımbıy-pajır tep kızınnıy tyzok corıun pızeenıy ızyun karandaş-pile pızeen palargaj polıas uzur-ıtkazı pııııımes poldı. Am tagın todargaj-lap pızınır.

PXK Kargıyda Sumıjıa—ıy kızı ıy pıry ölyrdı teenınerınıy öıy pııııımes poldı.

Koptıy aldın ıurgajında „Aratkor“—Sambıl-pile Sıdıyanoftun tugajın ol cerinde xana solunıy pıııı.

Tozunıy Cıvıstıa Cat—kıygan aşkınnıy cıgaazı teen cyılyner şınar cok poldı, areve azylnıy tugajın

„Areve şınıyga“ perdıbıs.

Xaraal aldın ıurgajında Aldın-xırel—ıurgajcılarınıy ır tep pızeen cyılyner, turgıyuzıy polıas ıtkka şınar talazıy-pile ıyga eptııııes poldı.

Tozıda Cyıldım—Uluq-taq sumuzında sıgen kezilgezin pızeenıy Serembıııın pızeenıy-pile takrıy poldı.

Parıyn-xemcikte—oruk tudıunıy paastıy targazı Saldatof—slernıy pızeen cyılycygezınır uzuru pydyıylyk polıas xalıy ertken tur.

Uk azylnıy tugajın tagın todargaj pızınır.

Xarıssalgalıy redaktor Lyndyp.